

Arkeologisk förundersökning

Kvarteret Svan

Kulturlager och konstruktioner från medeltid och nyare tid samt sentida störningar.

Raä 88
Dragarbrunn 16:2
Uppsala stad
Uppland

Linda Qviström

Arkeologisk förundersökning

Kvarteret Svan

Kulturlager och konstruktioner från medeltid och nyare tid samt sentida störningar.

Raä 88
Dragarbrunn 16:2
Uppsala stad
Uppland

Linda Qviström

Omslagsbild: Anna Ölund dokumenterar stolphål i botten av schakt 3.
Foto Linda Qviström.

Rapport 2006:27, arkeologiska avdelningen

Planer och renritning: Linda Qviström. Norr är uppåt i bild om ingenting annat anges.

Allmänt kartmaterial: Copyright Lantmäteriverket. Medgivande 507-98-3212

© Upplandsmuseet, 2006

Upplandsmuseet, S:t Eriks gränd 6, 753 10 Uppsala
Telefon 018 – 16 91 00. Telefax 018 - 69 25 09
www.upplandsmuseet.se

Innehåll

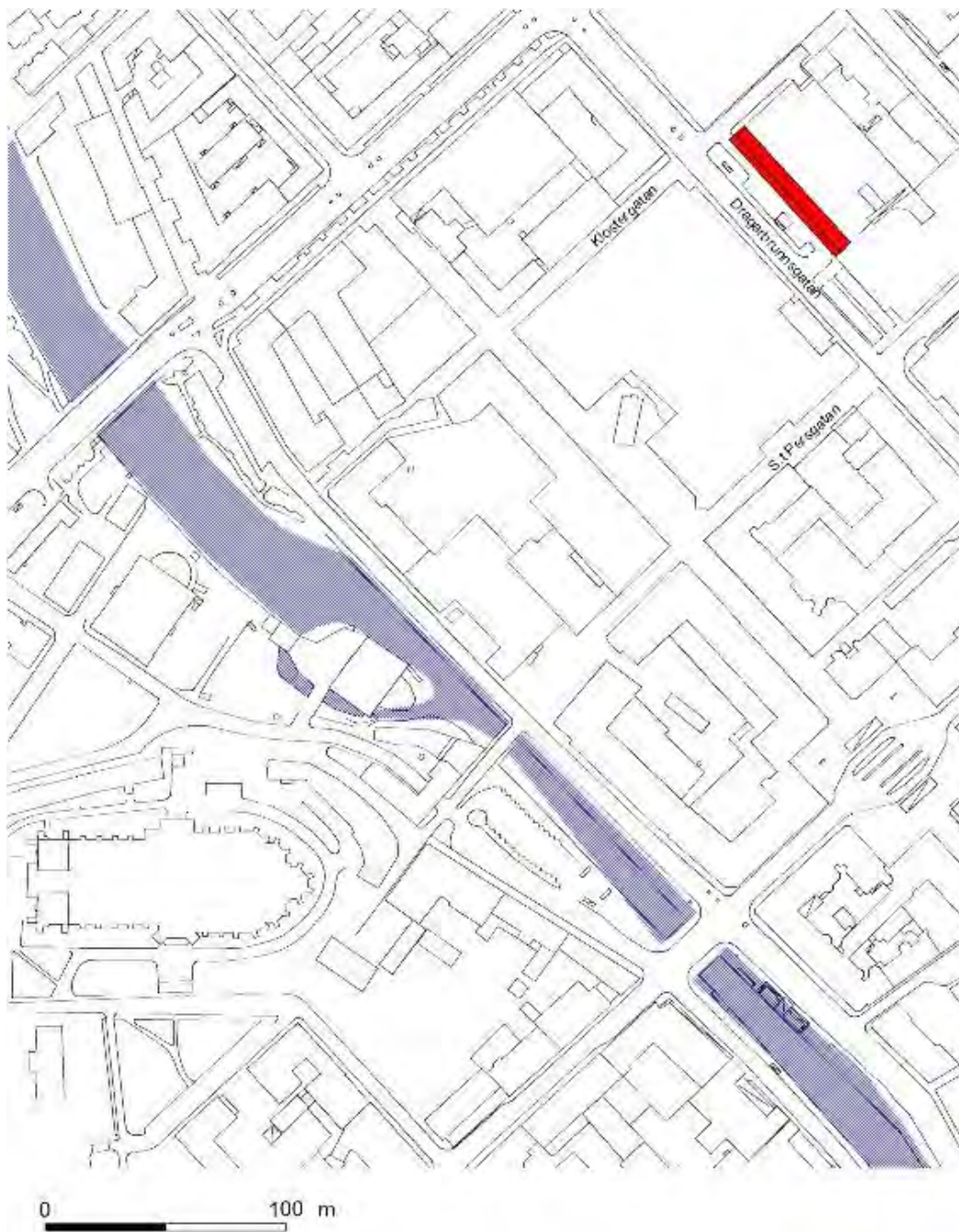

Inledning	6
Bakgrund	7
Genomförande	7
Undersökningsresultat	8
Schakt 1	9
Schakt 2	10
Schakt 3	10
Föremålsfynd	12
Sammanfattande utvärdering	13
Referenser	14
Administrativa uppgifter	14
Bilagor	
Bilaga 1 – Fyndlista	15
Bilaga 2 – Planritningar	16
Bilaga 3 – Anläggningslista	17
Bilaga 4 – Sektionsritningar	18
Bilaga 5 – ¹⁴ C-datering	20

Inledning

Upplandsmuseets arkeologiska avdelning utförde den 4-8 maj 2006 en arkeologisk förundersökning inför en planerad utbyggnad av Hantverkscentrum (H-centrum) inom fastigheten Dragarbrunn 16:2 i Uppsala, raå 88. Arbetet skedde efter beslut från länsstyrelsen i Uppsala län, Kulturmiljöenheten (dnr 431-9-06, 2006-04-24). Beställare var Aspholmen Fastigheter AB. Fältarbetet utfördes av Linda Qviström och Anna Ölund.

Figur 1. Översiktskarta med förundersökningsområdet markerat med rött.

Bakgrund

Byggandet av H-centrum i början av 1960-talet föregicks inte av någon arkeologisk undersökning. Över huvud taget är antalet arkeologiska observationer kring förundersökningsområdet få.

I kvarteret S:t Per gjordes i samband med uppförandet av den nuvarande gallerian undersökningar av den medeltida kyrkan S:t Per, belägen i hörnet Dragarbrunnsgatan-S:t Persgatan. Inom kvarteret Svan, intill den nu aktuella exploateringsytan, har skelettfynd gjorts. Dessa har kopplats ihop med S:t Pers kyrkogård, och det har därför föreslagits att kyrkogården bör ha sträckt sig en bit in i kvarteret Svan (Redin 1976:33, 43).

I samband med VA-ledningsarbeten 1984 i Dragarbrunnsgatan utfördes en arkeologisk schaktningsövervakning. Sträckan längs det aktuella exploateringsområdet berördes dock inte. I korsningen Dragarbrunnsgatan-S:t Persgatan påträffades vad som tolkades som resterna efter bogårdsmuren. Norr om detta syntes skelettbegravningar längs en drygt 10 m lång sträcka. Ungefär 30 m norr om korsningen grävdes schaktet genom en källargrund med gråstensfundament och inrasat tegel. Den bevarade kulturlagertjockleken var sammanlagt runt en meter. Över detta fanns minst 0,6 m tjocka fyllnadsmassor (Syse 1984).

Tio år senare gjordes ytterligare arkeologiska övervakningar i samband med VA-arbeten i de centrala delarna av Uppsala. I S:t Persgatan, direkt öster om korsningen mot Dragarbrunnsgatan, grävdes ett 4x4 m stort schakt. De översta lämningarna efter äldre gatubeläggningar och fyllnadsmassor var sammanlagt 0,8 m tjocka. Under detta fanns kulturlager med en sammanlagd tjocklek om närmare 0,8 m (Roslund 1998).

Genomförande

Inom den planerade exploateringsytan grävdes sammanlagt tre schakt. I två av dessa hittades kulturlager och konstruktioner av begränsad omfattning. Stora delar av schakten var störda. Det tredje schaktet, schakt 2, var helt stört av sentida ingrepp. Schakten grävdes skiktvis med grävmaskin. Konstruktioner rensades fram för hand. Även delar av kulturlagren grävdes ut för hand.

Dokumentationen av lager och konstruktioner skedde dels i plan, dels i sektion. Vissa lager och konstruktioner beskrevs och ritades i plan i skala 1:20. Därefter dokumenterades den del av schaktväggen där lagerbilden var tydligast i en sektionsritning i skala 1:20. Alla höjder mättes från den befintliga asfaltskanten. Dennas höjd mättes in i efterhand med ett nivelleringsinstrument. En schaktplan upprättades i skala 1:50. Schakten mättes in utifrån befintliga byggnader och trottoarer och har i efterhand digitaliserats. Fotodokumentationen gjordes med digitalkamera.

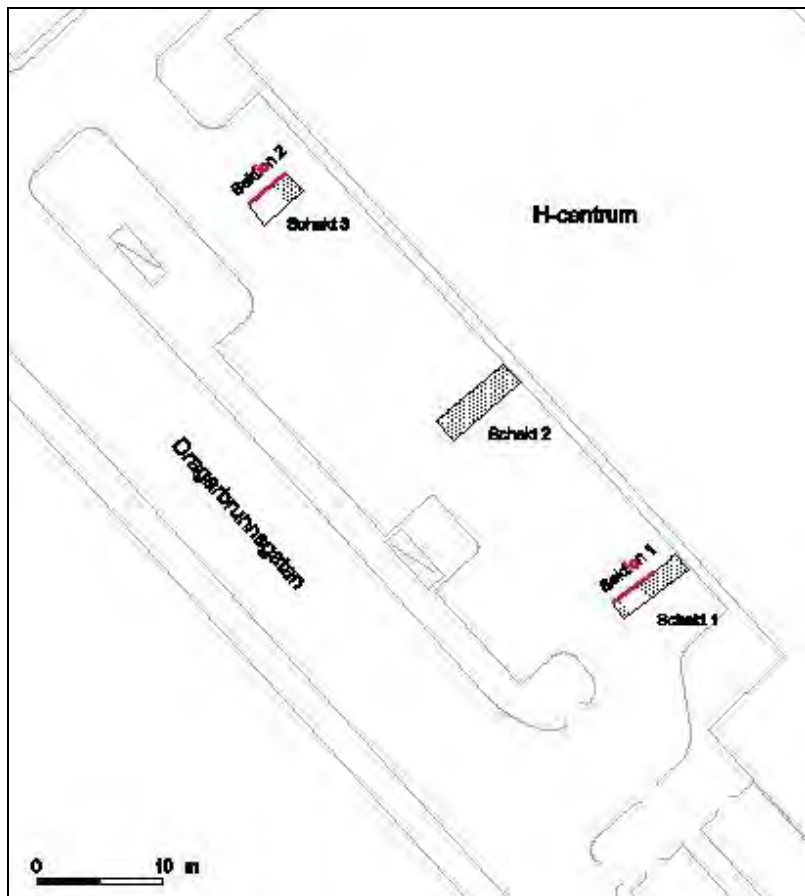
Föremålsfynd samlades in lagervis, främst i syfte att kunna datera lämningarna. Djurben har inte samlats in. Förekomsten av djurben har däremot noterats i lagerbeskrivningarna. Från en anläggning, A7, samlades tallbark in för ¹⁴C-datering.

Undersökningsresultat

Sammantaget pekar resultaten från förundersökningen på att kulturlager och konstruktioner kan finnas bevarade i ett stråk närmast Dragarbrunnsgatan (se figur 8, rödmarkerat område). Delar av de lämningar som man kan förmoda ursprungligen funnits inom området har schaktats bort i sen tid.

Den sammanlagda kulturlagertjockleken var ungefär 0,7-1,0 m och de övre fyllnadsmassorna omkring 1 m tjocka. Ett brett stråk närmast den befintliga huskroppen helt urschaktat (figur 8, grönmarkerat område). Här kan man med andra ord inte förvänta sig att några lämningar finns bevarade. Sannolikt har schaktningarna gjorts i samband med byggandet av den underjordiska kulverten längs byggnaden. Kulverten visade sig dessutom ligga längre ut från huskroppen än vad ritningarna visat. I schakt 2 syntes dess sydvästra vägg ligga i liv med nuvarande trottoarkant. Den grusfyllda nedgrävningen längs kulverten var ungefär fyra meter bred och upp till två meter djup med en sluttning i sydväst. I schakt 1 och 2 syntes dessutom ytterligare sentida störningar.

Där lämningar fanns bevarade, i schakt 1 och 3, framkom rester efter byggnader. I schakt 1 fanns också en stenläggning. Från schakt 3 har bark från den förmodat äldsta fasen ^{14}C -daterats till andra delen av 1200-talet. De yngsta lagren kan utifrån fyndmaterialet antas härröra från 1700-tal.

Figur 2. Schaktplan med sektionerna rödmarkerade och störningarna skrafferade.

Schakt 1

Schakt 1 var 6,4 m långt och 1,8 m brett. Längst i öster fanns en stor grusfylld nedgrävning som sannolikt tillkommit i samband med en underjordisk ledningskulvert längs H-centrum. Nedgrävningen sträckte sig ungefär 4 m in i schaktet och hade förstört alla lämningar som kan ha funnits på platsen. Längst i väster fanns ett ledningsschakt som störde de sista 0,6 metrarna av schaktet. Mellan dessa båda störningar fanns kulturlager bevarade längs en ca 1,7 m bred remsa. Denna del av schaktet dokumenterades i sektion 1 (bilaga 4).

Det var alltså en mycket liten del av schaktet som innehöll ostörda kulturlager. Detta gör tolkningsmöjligheterna begränsade. Direkt ovanpå den orörda leran syntes ett tunt skikt kol och bränd lera (L13, sektion 1). Troligen är detta rester efter en härd. Över detta fanns ett ungefär två decimeter tjockt, något humöst lerlager med tegelfnyk och små benfragment (L12, sektion 1). Möjligen kan detta representera en odlingshorisont. Därpå följde ett tunnare, lerigt lager med murbruk och ett ungefär två decimeter tjockt sandigt lager som hade karaktären av fyllnadslager (L11 respektive 10, sektion 1). Över detta syntes ett humöst lerlager (L9, sektion 1) och därpå två konstruktionslager (L7 och 8, sektion 1). Det kompakta lerlagret, lager 8, mättes i plan in som A2 och tolkades som ett golv. Lager 7 utgjordes av tegelbitar med lera eller lerbruk emellan. Möjligen representerar detta ett spisiröse. Över detta fanns två lager av rundat grus och stenar. Det översta av dessa, lager 5 i sektion 1, definierades i plan som A1, en oregelbunden stenläggning. Stratigrafiskt yngst av de bevarade kulturlagren i sektion 1 var lager 4, ett sand- och grusblandat lerlager. Över detta fanns ett sammanlagt 0,9 m tjockt skikt av moderna fyllnadsmassor och asfalt.

De bevarade kulturlagrens sammanlagda tjocklek uppgick till lite drygt 1 m. Minst tre konstruktionsnivåer kunde urskiljas. Den äldsta av dessa har inte daterats.

I det översta av de bevarade kulturlagren, L4 i sektion 1, påträffades bl a ett kritpipsskaft från mitten av 1600-talet (Åkerhagen, muntlig uppgift) samt ett fragment yngre rödgoods med vitlereengobe. Sådan keramik förekommer under andra hälften av 1600-talet och blir vanlig under 1700-talet (Elfwendahl 1999:43ff).

Figur 3. Stenläggningen, A1.
Foto Linda Qviström.

Schakt 2

Schakt 2 var 1,8 m brett, närmare 7 m långt och ungefär 1,9 m djupt. Hela schaktet var stört av sentida aktiviteter. Närmast trottoarkanten syntes väggen av den kulvert som löper längsmed den nuvarande byggnaden. Intill denna fanns en ungefär 4 m bred och minst 1,9 m djup, grusfylld nedgrävning. I resten av schaktet fanns grusfyllning med stora betongklumpar.

Figur 4 (tv). Hela schakt 2 var stört av sentida ingrepp. Foto från sydväst, Linda Qviström.

Figur 5 (th). En huggen sten hittades bland fyllnadsmassorna i schakt 2. Stenen tillvaratogs inte. Foto Linda Qviström.

Schakt 3

Det tredje schaktet lades något längre ut från den befintliga huskroppen och blev därmed något kortare än de båda föregående schakten. Längden var 4 m och bredden ungefär 2 m. I schaktets östra del syntes den stora grusfyllda nedgrävning som i de två föregående schakten konstaterats ligga längsmed den underjordiska kulverten. I den västra delen fanns dock kulturlager från ungefär 0,9 meters djup från den nuvarande asfaltnivån (dvs ca 8,25 möh).

Den sträcka där kulturlager fanns bevarade dokumenterades del i plan (se bilaga 2) och dels i sektion 2 (bilaga 4). De äldsta lämningarna på platsen utgjordes av tre stolphål som troligen har ingått i en och samma konstruktion. Två av dem (A7 och A8) syntes i plan och det tredje (L16 och 17, sektion 2) i sektionen. Stolphålen var ungefär 0,45 m stora och det bevarade djupet var ungefär 0,2 m. Stolphålen hade relativt raka nedgrävningskanter och plan botten. Längs kanten av A7 fanns bevarade barkrester som

¹⁴C-daterats till senare delen av 1200-talet (se bilaga 5). Antagligen har stolphålen ingått i en och samma byggnadskonstruktion.

Direkt över det stolphål som syntes i sektionen fanns en svacka (L19, sektion 2) vilken troligen motsvarar den ränna som dokumenterades i plan (A6). Rännans utbredning var något osäker eftersom den låg i kanten av den stora störningen, men den tycktes gå tvärs över schaktet. I rännans fyllning påträffades flera stora djurben, bl a käkar (nöt), yngre rödgods samt en svartglaserad kakelplatta.

I den södra delen av schaktet tillhörde de understa lagren i sektionen golvytan A4 vars ungefärliga utbredning syns på planritningen (bilaga 2). Underst fanns ett trampat lerlager som i sektionen syntes överlagras av möjlig sättsand till en stensättning (L11, sektion 2). I plan syntes rester efter stensättningen i form av rundade, 0,05 m stora stenar. Över detta låg ytterligare ett lerigt, eventuellt golvlager (L10, sektion 2) och därefter en nivå med liggande trärester. Golvytan låg i nivå med ett par stolphål med bevarade trärester, A5 och A3, som enbart dokumenterades i plan. Möjligen hör dessa till samma huskonstruktion som golvet.

Golvlagren överlagrades, liksom rännan A6, av ett gråbrunt kulturlager med gott om tegel (raseringslager?). Över detta fanns ett starkt humöst lerlager, tre sandlager, möjligen sättsand, och därefter ett sandigt och humöst lager (L8, 5-7 resp 4, sektion 2). Överst fanns moderna fyllnadsmassor vars minsta tjocklek var ca 0,9 m.

Figur 6. Stolphålet A7 under utgrävning. Längs kanterna fanns bevarad tallbark som ¹⁴C-daterats till andra halvan av 1200-talet. Foto från nordväst, Anna Ölund.

Föremålsfynd

Sammanlagt registrerades 27 fyndposter. Av dessa utgjordes 13 poster av keramikföremål. Ett av kärlen var av stengods, de övriga klassades som yngre rödgods. Av kärityper fanns vitleredekorerade skålar eller fat, grytor samt en mindre rödgodsskål och ett större förrådskärl representerade. På ett par av de hornmålade kärlen kunde man ana vilket mönster dekoren haft. I det ena fallet förde det sig om punkter och streck och i det andra fallet troligen om ett motiv där växtslingor och möjligen en hjort ingått.

Stengodsskärvorna var av grått gods med heltäckande brun saltglasyr. De kommer troligen från en mineralflaska (seltzerkrus). Sådana förekommer från 1700-tal (Elfwendahl 1999:54).

Av de övriga fynden kan ett stämpelnerat kritpipsskaft nämnas. Detta kan ungefärligen tidsfästas till 1600-talets mitt (Åkerhagen, muntlig uppgift).

Fyndmaterialet kan generellt sägas representera efterreformatorisk tid.

Figur 7: Överst tv: Skärva av hornmålade keramikfat, figuralt motiv. Fnr 16, A9, schakt 3. Längd 78 mm.

Överst th: Botten av keramikföremål, troligen mindre skål. Bottenens diameter 40 mm. Fnr 13, lager 9, sektion 1.

Nederst tv: Rumpkavel. Fnr 21, A6, schakt 3. Längd 120 mm.

Nederst th: Kritpipsskaft med stämpeldecor (tandad banddecor) och bitmärken. Fnr 11, lager 4, sektion 1. Längd 21 mm. Nit med ovalt, välvt huvud. Fnr 8, lager 4, sektion 1. Längd 16 mm.

Foto Linda Qviström.

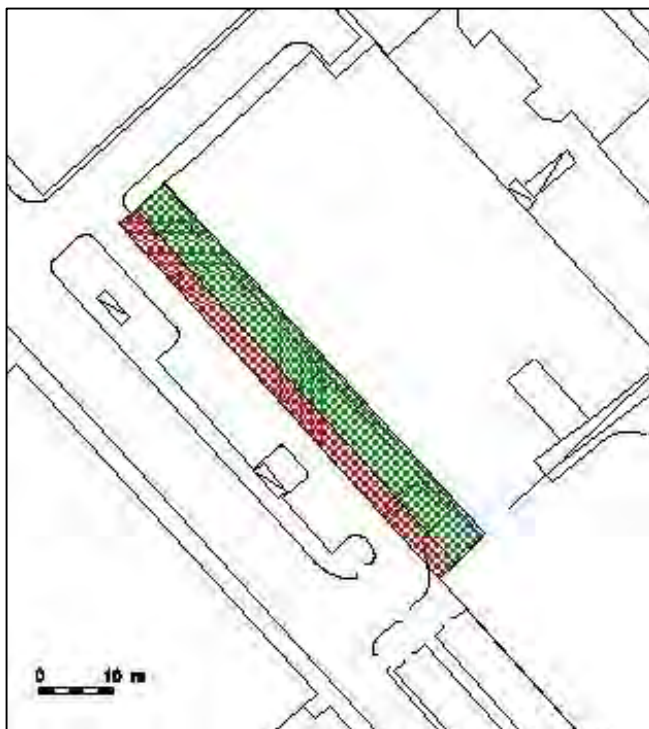
Sammanfattande utvärdering

I början av maj 2006 utförde Upplandsmuseets arkeologiska avdelning en arkeologisk förundersökning inför en planerad utbyggnad av H-centrum i Uppsala. Inom den ca 290 m² stora förundersökningsytan grävdes tre schakt.

Förundersökningen visade att lämningarna i området i hög grad störts i sen tid, främst i samband med byggandet av H-centrum. Intill den underjordiska ledningskylvert som löper längsmed byggnaden fanns ett ungefär 4 m brett och upp till 2 m djupt, grusfyllt frischakt med en sluttning i sydväst (figur 8, grönmärkat område, se även sektionsritningar i bilaga 4). Kylverten visade sig dessutom ligga längre ut från huskroppen än vad ritningarna visat. I schakt 2 syntes dess sydvästra vägg ligga i liv med nuvarande trottoarkant. I schakt 1 och 2 fanns ytterligare sentida störningar.

I ett stråk närmast Dragarbrunnsgatan (figur 8, rödmärkat område) tycktes dock lämningar finnas bevarade under de runt 1 m tjocka fyllnadsmassorna. Sammanlagt var kulturlagertjockleken ungefär 0,7-1,0 m. Tolkningen av lämningarna försvårades avsevärt av att så små kulturlagerytor fanns bevarade. På ett par ställen syntes spår efter byggnader, dels i form av nedgrävda stolpar, dels i form av vad som tolkats som golvlager. Bark från ett av de stolphål som förmodats vara bland de äldsta lämningarna i schakt 3 har ¹⁴C-daterats till andra delen av 1200-talet. Av övriga konstruktioner kan en stenslagd yta i schakt 1 samt en ränna i schakt 3 nämnas. De yngsta lagren kan utifrån fyndmaterialet antas härröra från 1700-tal.

Direkt efter avslutad undersökning lämnades, enligt överenskommelse, en skrivelse in till länsstyrelsen och exploatören. Här redovisades de preliminära resultaten från förundersökningen. Störningarnas omfattning samt tjockleken på de översta fyllnadsmassorna gjorde att länsstyrelsen gav tillstånd till att exploateringen genomfördes utan vidare arkeologiska insatser.

Figur 8. Schematisk tolkning utifrån undersökningsresultatet. Inom det rödmärkade området kan man förvänta sig att kulturlager finns bevarade under ca 1 m tjocka fyllnadsmassor. Detta innebär att kulturlagren återfinns på en nivå av 8,55 m ö h i den södra delen och 8,25 m ö h i den norra delen av området. Delar av ytan är dock störd, vilket i synnerhet visade sig i schakt 2. Det grönmärkade området är med största sannolikhet helt urschaktat och några kulturlager förväntas här inte finnas bevarade.

Referenser

Litteratur

- Elfwendahl, M 1999.* Från skärva till käril. Ett bidrag till vardagslivets historia i Uppsala. –Stockholm
- Redin, L 1976.* Medeltidsstaden 3. Uppsala. –Stockholm
- Syse, B 1985.* Dragarbrunnsgatan i Uppsala. en arkeologisk schaktningskontroll 1984. Raä UV rapport 1985:27.
- Roslund, Y 1998.* Uppsala innerstad. Arkeologisk förundersökning Dragarbrunnsgatan, Bredgränd, Smedsgränd, Bangårdsgatan, Kungsängsgatan, S:t Persgatan med Gamla Torget och S:t Larsgatan, raä 88, Uppsala, Uppland. Raä UV Uppsala rapport 1997:53.

Muntliga uppgifter

Arne Åkerhagen, kritpipsforskare knuten till Tobaks & tändsticksmuseet, Stockholm

Administrativa uppgifter

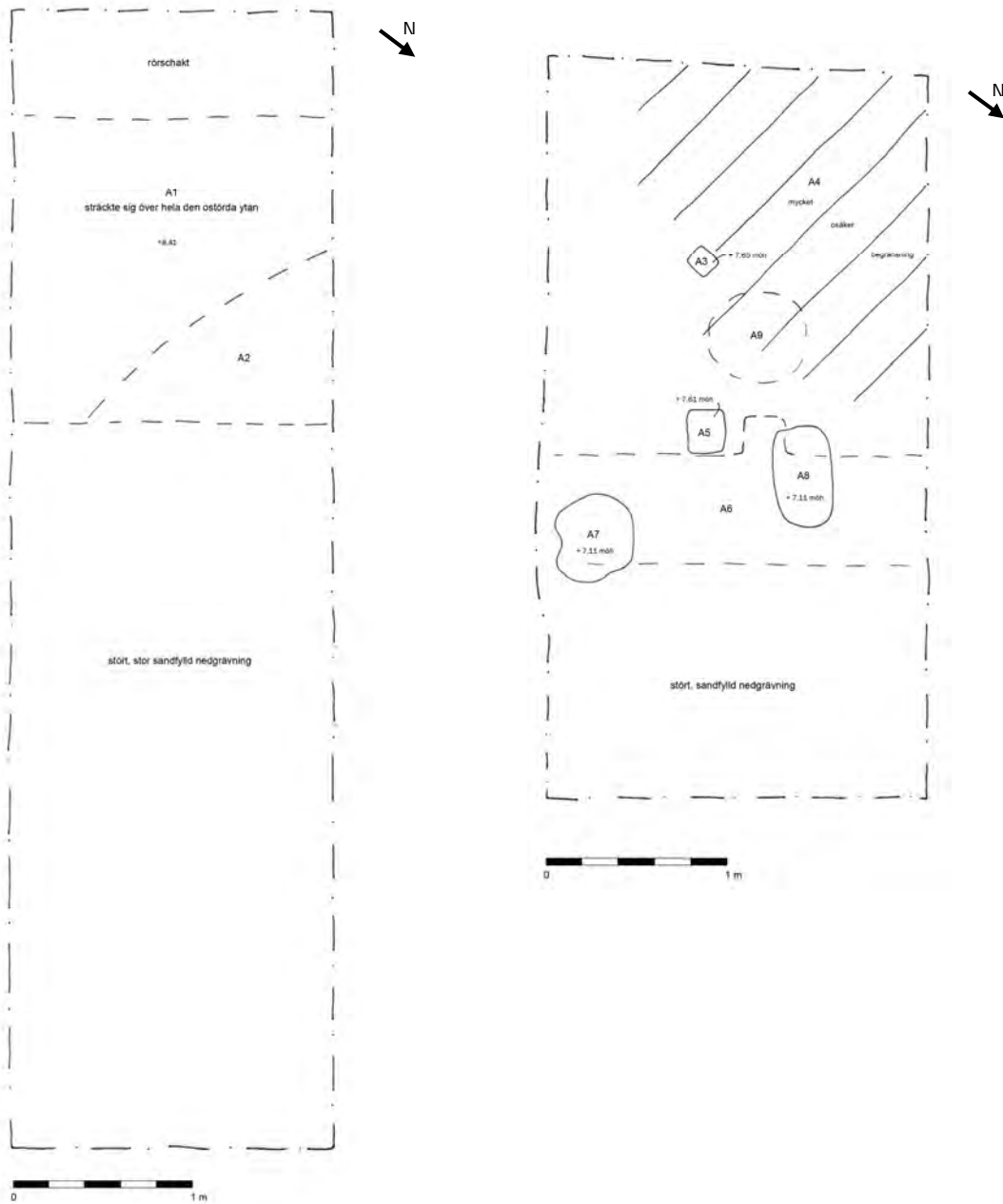

Plats: Dragarbrunn 16:2, Uppsala kommun
RAÄ nr: 88, Uppsala stad
Fornlämningstyp: Kulturlager
Undersökningstyp: Förundersökning
Orsak till undersökningen: Planerad utbyggnad av Hantverkscentrum
Undersökningsperiod: 2006-05-04 – 2006-05-08
Höjdsystem: Uppsala kommuns lokala höjdsystem (före mars 2006)
Arkeologisk personal, Upplandsmuseet: Linda Qviström (projektledare) och Anna Ölund
Upplandsmuseets dnr: 456/06
Upplandsmuseets projektnummer: 8194
Beställare: Aspholmen Fastigheter AB
Handläggare på länsstyrelsen i Uppsala län: Tina Fors
Länsstyrelsens dnr: 431-9-06
Länsstyrelsens beslutsdatum: 2006-04-24
Dokumentationsmaterial: Förvaras i Upplandsmuseets arkiv
Fynd: 27 fyndposter förvaras i Upplandsmuseets föremålsarkiv.
Inv nr: UM39325

Bilaga 1 – Fyndlista

Fnr	Schakt /sekt	Lager/ anl	Sakord	Material	Typ/del	Antal fagment /föremål	Vikt (g)	Beskrivning, anmärkning
1	3/2	L4	Kärl	Keramik	CII	2/1	33	Flaska/krus? Ljusgrått gods, brun, slammad utsida med heltäckande saltglasyr. Seltzerkrus?
2	3/2	L4	Kärl	Keramik	BII4	1/1	16	Fat/skål med vitleredekor: ränder och prickar.
3	3/2	L4	Kärl	Keramik	BII4	2/2	7	Gryta?
4	3/2	L4	Kärl	Keramik	BII4	4/1	6	Ett kärl? Oxidmålning.
5	3/2	L4	Fönsterglas	Glas		2/2	1	Iriserat. Plangjutet? Tjocklek 1 mm.
6	3/2	L4	Spik	Järn			1	Spik/nit
7	3/2	L4	Kritpipa	Keramik	Skaft	2/2	13	
8	1/1	L4	Nit	Cu-leg		1/1	1	Oregelbundet, ovalt och välvt huvud. Möbelnit?
9	1/1	L4	Kärl	Keramik	BII4	1/1	2	Heltäckande vitlereengobe.
10	1/1	L4	Fönsterglas	Glas		2/2		Iriserat. Plangjutet? Tjocklek 1,5 mm.
11	1/1	L4	Kritpipa	Keramik	Skaft	1/1	1	Stämpelornerat, tandad bärd samt blommor.
12	1/1	L4	Gångjärnsbeslag	Järn	Ögla	1/1	158	Massivt, tvådelad ögla. Bredd ca 45 mm.
13	1/1	L9	Kärl	Keramik	BII4, botten	3/1	4	Skål? Botten har liten diameter, ca 40 mm, och är något sotig undertill.
14	1/1	L9	Fönsterglas	Glas		2/2	1	Iriserat, tjocklek 1 mm.
15	3	A9	Kärl	Keramik	BII4, ben+buk	2/1	79	Gryta, ett kärl?
16	3	A9	Kärl	Keramik	BII4	1/1	43	Fat/skål. Vitleredekor, figuralt motiv.
17	3	A9	Kritpipa	Keramik	Skaft	2/2	9	
18	3	A9	Eldslagningsflinta	Flinta	Avslag	1/1	1	
19	3	A6	Kärl	Keramik	BII4	1/1	46	Kruka/förrådskärl? Stort kärl med rak sida.
20	3	A6	Kärl	Keramik	BII4, botten	2/1	69	Skål?
21	3	A6	Kakel	Keramik	Rumpkakel	1/1	161	Svartglaserat. Växtmotiv?
22	3	A6	Fönsterglas	Glas		1/1	1	Iriserat, smältrand. Tjocklek 2 mm.
23	1/1	L9	Fönsterglas	Glas		2/2	5	Iriserat, smältand. Tjocklek 2 resp 2,5 mm.
24	1/1	L9	Kritpipa	Keramik	Skaft	1/1	5	
25	1/1	L9	Kärl	Keramik	BII4	1/1	3	Heltäckande vitlereengobe?
26	1/1	L9	Kärl	Keramik	BII4	1/1	8	Vitleredekor, små snedställda streck. Något sotig utsida.
27	1/1	L9	Kärl	Keramik	BII4	2/2	1	

Bilaga 2 – Planritningar

Planritning schakt 1 (tv) och schakt 3 (th).

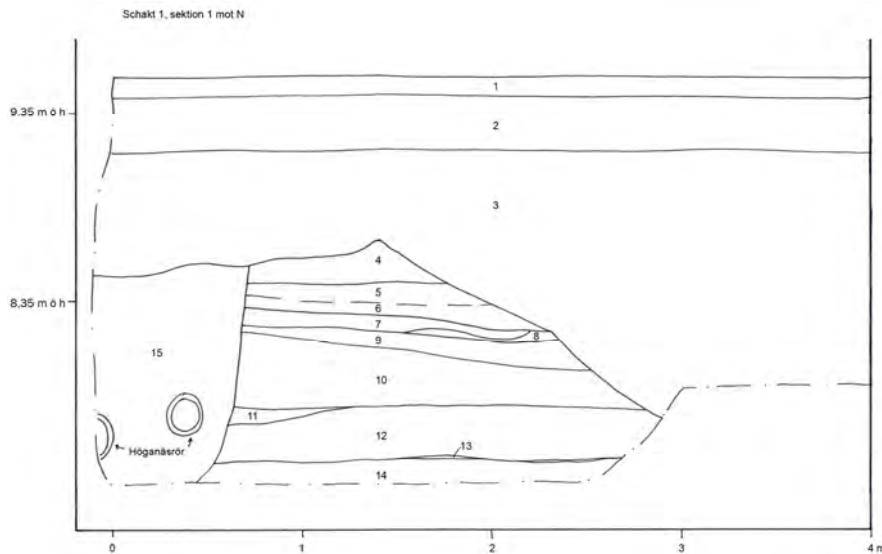
Bilaga 3 – Anläggningslista

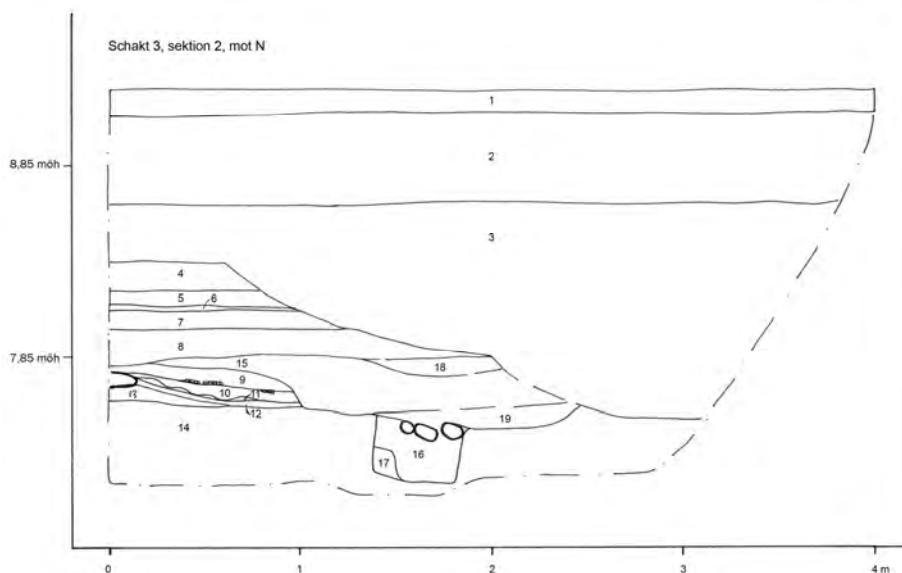
<i>Anl nr</i>	<i>Schakt</i>	<i>Anl typ</i>	<i>Beskrivning</i>
A1	1	Stenläggning	Ojämn stenläggning, stenstorlek mellan 0,1 och 0,3 m, rundade stenar. Ca 1,15 m under markytan.
A2	1	Golv?	Lerlager, ca 0,05 m tjockt. Ren, blågrå lera med någon tegelbit.
A3	3	Stolphål, stolpe	Rombisk, 0,12x0,14 m, bevarat trä. Ca 1,6 m under markytan.
A4	3	Golv	Golvnivå belägen ca 1,6 m under markytan. Trampad lera som täckts med rundade stenar, ca 0,05 m i diameter. Mellan leran och stenarna fanns ett kompakt, brunt, humöst, nedtrampat lager.
A5	3	Stolphål, stolpe	Stolphål fyllt med obrända trärester, ca 1,6 m under markytan.
A6	3	Ränna	Ränna/dike med osäker begränsning åt öster. Delvis stenfylld, stenar upp till 0,3 m stora. Gott om djurben, bl a kokäkar. Fynd av bl a yngre rödgods och fönsterglas.
A7	3	Stolphål	Stolphål med barkrester längs kanterna. 0,45x0,45 m stort, ca 0,2 m djupt. Beläget 2,1 m under markytan. Oregelbunden form i plan, baljformat i sektion. I botten fyllt av brun, humös lera med förmultnade trärester.
A8	3	Stolphål	Stolphål med barkrester längs kanterna. 0,50x0,38 m stort, ca 0,06 m djupt. Beläget 2,1 m under markytan. Rundat-ovalt i plan. Fyllt av humös, gråbrun lera med multnade trärester. Enstaka tegelfnyk.
A9	3	Nedgrävning	Nedgrävning/störning. Ungefärlig begränsning inritad på planritning. Stora djurben, bl a kokäke.

Listan omfattar enbart de konstruktioner som dokumenterades i plan.

Bilaga 4 – Sektionsritningar

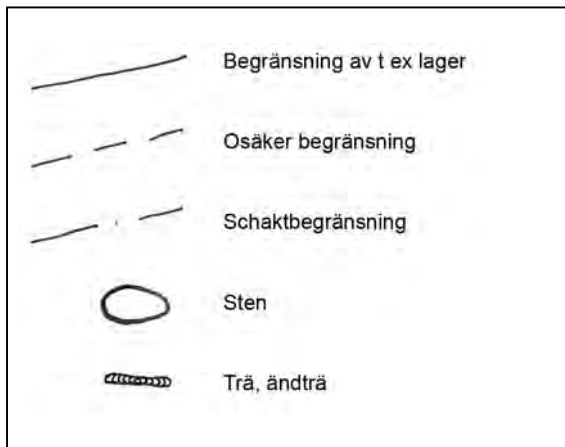

Sektion 1, schakt 1. Lagerbeskrivning: 1. Asfalt, 2. Ljust brunt, sand och grus. Bärlager, 3. Brunt, sand och grus. Fyllnadslager, 4. Brungrå, sand- och grusblandad lera med tegelfnyk och någon renare sandstrimma, 5. Rundade stenar, brunt grus och sand mellan dessa. =A1, 6. Rundat grus i brun, något humös sand, 7. Tegelbitar med lera/lerbruk mellan, 8. Ren, blågrå lera. =A2, 9. Brun, humös och lerblandad sand med bl a relativt stora djurbensfragment och något kolfnyk. Strimmor av bränd torv i den östra delen, 10. Brunt, relativt rent grus, 11. Grå lera med bitar av murbruk, 12. Gråbrun, något humös lera med något tegelfnyk och små benfragment, 13. Lins med kol och bränd lera. Härdrest? 14. Blågrå lera, orörd mark, 15. Rörgrav, omrörda massor.

Sektion 2, schakt 3. Lagerbeskrivning: 1. Asfalt, 2. Ljust brunt, sand och grus. Bärlager, kompakt, 3. Grus och sand. Fyllnadsmassor, 4. Brunt, sandigt och humöst lager med inslag av tegel, 5. Ljust, fint grus, 6. Brun, ställvis kompakt, myllig sand. Strimma mellan de båda sandlagren, 7. Ljust brun sand,

8. Mellanbrun, mycket humös lera, något sandblandad. Något stänk av tegelflis, kolfnyk, träflis och något djurben, 9. Brun, kompakt och mycket humös lera med fläckar av aska och kol, 10. Gulgrå-brungrå lera, fläckvis humös, obrända trärester (ändträ). Golvnivå? 11. Fläckar av ren, brun sand, rester efter stenläggning? Gropig yta, 12. Brun, kompakt och mycket humös lera med inslag av bark. Strimmor av ren, grå lera (centimeter tjockt), 13. Grå, något humös lera med något kolfnyk, 14. Grå-gråblå, ren, orörd lera, 15. Gråbrun, något sandig och humös lera med mycket tegel, 16. Ljust brungrå, något humös lera med litet inslag av träflis och något tegelfnyk, 17. Mörkt brunt, helt förmultnat trä?, 18. Mörkt brunt, kompakt och mycket humöst lerlager med inslag av tegelbitar, kolstänk och något stort djurben, 19. Brungrå, sandig och något humös lera med tegelbitar samt någon sten och någon murbruksbit. =A6

Bilaga 5 – ^{14}C -datering

UPPSALA
UNIVERSITET

Uppsala 2006-08-23

Linda Qviström
Upplandsmuseet
S:t Eriks gränd 6
753 10 UPPSALA

Angströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Göran Possnert

Besöksadress:
Angströmlaboratoriet
Lägerhyddsvägen 1
Rum 4143

Postadress:
Box 529
751 20 Uppsala

Telefon:
018 – 471 30 59

Telefax:
018 – 55 57 36

Hemsida:
<http://www.angstrom.uu.se>

E-post:
Goran.Possnert@Angstrom.uu.se

Resultat av ^{14}C datering av bark från Uppland.

Förbehandling:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (8-10 timmar, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

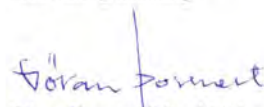
Före acceleratorbestämningen av ^{14}C -innehållet förbränns, det tvättade och intorkade materialet surgjort till pH 4, till CO_2 -gas, som i sin tur konverteras till fast grafit genom en Fe-katalytiskreaktion.

I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}$ ‰ PDB	^{14}C ålder BP
Ua-32889	Uppsala, Kv. Svan, A 7	-27,1	715 ± 35

Med vänlig hälsning

Göran Possnert/Maud Söderman

